



Česká školní inspekce

Středočeský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Základní škola T. G. Masaryka
Mnichovice
okres Praha - východ**

Bezručova 346, 251 64 Mnichovice

Identifikátor školy: 600 052 257

Termín konání inspekce: 17. , 19. – 21. květen 2004

Čj.:	c6-1067/04-2031
Signatura:	oc5cx129

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

1. personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti ve vybraných předmětech základní školy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
2. materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v celé škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
3. průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v matematice, anglickém jazyku a tělesné výchově vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
4. realizace tematicky zaměřené inspekce „Sledování a hodnocení účinnosti prevence sociálně patologických jevů ve školách a školských zařízeních“.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola T. G. Masaryka, Mnichovice, okres Praha- východ je od 1. ledna 2003 příspěvkovou organizací, jejímž zřizovatelem je Město Mnichovice, Masarykovo nám. 83. Škola sdružuje základní školu s kapacitou 370 žáků, školní družinu (75 žáků) a školní jídelnu (400 jídel). Předmětem inspekce byla pouze základní škola. Nejnověji byla škola zařazena do sítě škol, předškolních a školských zařízení na základě Rozhodnutí MŠMT čj. 12 231/03-21 ze dne 8. dubna 2003.

V době konání inspekce se ve 14 třídách učilo 313 žáků a ve škole vyučovali celkem 24 pedagogové.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Výuka sledovaných předmětů matematika, anglický jazyk a tělesná výchova je zajišťována celkem šestnácti vyučujícími, v době konání inspekce nebyly přítomny pro pracovní neschopnost dvě z nich. Z celkového počtu sedmi učitelek prvního stupně vyhovovaly předepsaným kvalifikačním požadavkům dvě, pět bylo nekvalifikovaných. Z tohoto počtu dvě učitelky studují učitelství prvního stupně základní školy a třetí, absolventka vysoké školy nepedagogického směru, si rozšiřujícím studiem doplňuje na pedagogické fakultě své vzdělání. Na druhém stupni splňovalo podmínky odborné a pedagogické způsobilosti celkem pět vyučujících, šestá je způsobilá pouze odborně a dva vyučující vyhovují kvalifikačním předpokladům pro výuku v jiném typu školy a pro jiné vyučovací předměty. Učitelka zastupující dlouhodobě nemocnou kolegyni studuje vysokou školu. Ředitelka školy splňuje podmínku délky předepsané praxe pro výkon funkce a je posluchačkou funkčního studia školského managementu. Výchovná poradkyně, učitelka s dlouholetou praxí, neabsolvovala specializační studium pro výchovné poradce. Vzhledem k úrovni naplnění předepsaných podmínek odborné a pedagogické způsobilosti je zajištění školy po personální stránce pouze vyhovující.

V současné době jsou na mateřské dovolené tři učitelky 1. stupně, které splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti.

Ředitelka školy působí ve své funkci i ve škole prvním rokem. Vytvořila základní systém vedení zaměstnanců. Ve *SWOT analýze*, ve které využila výsledky dotazníkového šetření

rodičů, pedagogů i žáků školy, vycházela z konkrétních podmínek školy, upozornila na silné i slabé stránky, příležitosti a možná rizika. Navazujícím realistickým dokumentem postihujícím veškeré oblasti zajištění provozu školy je *Koncepce řízení školy*. Dále ředitelka vytvořila základní osnovu pro systém vedení začínajících a nekvalifikovaných učitelů (*Plán školy pro školní rok 2003/2004*), vedení, motivování (*Plán personálního rozvoje 2003/2004*), kontrolu a hodnocení pedagogických pracovníků včetně opatření ke zlepšení stavu v oblasti personálních podmínek (*Plán kontrolní činnosti, Kritéria pro přiznání osobního hodnocení*). Zásadní pozornost věnovala na počátku školního roku a zvláště po nástupu nového zástupce ve druhém pololetí vytváření kontrolního systému výchovně-vzdělávacího procesu i provozních úseků. Seznamuje se s pedagogickým sborem školy, se skladbou žáků v jednotlivých třídách, s požadavky rodičů. Přijatý velmi dobře zpracovaný systém je předpokladem pro úspěšné zvládnutí úkolů řízení školy v oblasti vedení pedagogických pracovníků.

Organizace činnosti i provozu školy vůči zaměstnancům má organizačním řádem jasně a přehledně stanovená pravidla chodu. Vnitřní koordinační schéma stanoví konkrétně formulované zásady, povinnosti a další kompetence, režim a časový harmonogram činností všech pracovníků ve vztahu k podmínkám a funkci školy. Ředitelka přímo řídí vedoucí zaměstnance – zástupce ředitelky, ekonomku a vedoucí školní jídelny, na které převedla práva a povinnosti. Přijatý vnitřní dokument respektuje vyváženost práv a povinností všech zúčastněných stran. Pracovní povinnosti a kompetence jednotlivých pracovníků jsou jednoznačně a zřetelně vymezeny v náplních práce.

Poradním orgánem ředitelky je pedagogická rada. Schází se minimálně pětkrát ročně a zabývá se rozбором prospěchu a chování žáků, zásadami vedení pedagogické dokumentace a dalšími stěžejními úkoly v práci školy. Zápisy z pedagogických rad letošního školního roku svědčí o značné aktivitě vyučujících, o jejich spoluúčasti na rozhodování ve věcech odborných a metodických a mají vysokou výpovědní hodnotu.

Vedení školy koordinuje činnost metodických orgánů (metodického sdružení prvního stupně, předmětové komise jazyků, předmětové komise předmětů humanitních a výchovného charakteru a předmětové komise přírodovědných předmětů). Závěry jednání přispívají ke zkvalitnění práce např. při jednotné úpravě pedagogické dokumentace, zavádění minimálního preventivního a environmentálního programu do výuky, rozpracovávají doporučení MŠMT obsažená v metodických pokynech, postupně zavádějí využívání výpočetní techniky do většiny předmětů, koordinují tematické plány výuky aj.

Další vzdělávání bylo naplánováno v souladu se záměry a potřebami školy, plán se průběžně naplňuje. Prioritami jsou získávání základní počítačové gramotnosti (100% vyučujících) a pokročilých uživatelských znalostí výpočetní techniky (60 % vyučujících), školení pro vedoucí pracovníky (funkční studium školského managementu), doplnění chybějícího vzdělání a účast vyučujících na krátkodobých vzdělávacích aktivitách.

Inspekci předložila ředitelka plán kontrolní a hospitační činnosti. Pozitivem je přesné časové vymezení sledovaných jevů a priorit ve všech oblastech. Z této činnosti byly předloženy kvalitní písemné záznamy včetně sebehodnocení kontrolovaných. Se zobecněnými poznatky ředitelka seznamuje vyučující na pedagogických radách, o čemž svědčí písemné záznamy. Ředitelka uskutečňuje hospitace za přítomnosti zástupce z důvodu sjednocení požadavků a objektivitu hodnocení, připravuje podmínky pro vzájemné naslechy a konzultace vyučujících. Provádí pravidelně kontrolu povinné dokumentace. Inspekce v této oblasti nezjistila nedostatky.

Stanovená *Kritéria pro přiznání osobního ohodnocení* zaměstnanců jsou známa, všichni pracovníci s nimi byli prokazatelně seznámeni. Mají formu výčtu kritérií pro přiznávání nadtarifních složek platu, v praxi jsou důsledně diferencovaně uplatňována. Stylem řízení je

vytvářen dostatečný prostor pro iniciativu a uplatňování tvůrčích schopností pedagogických pracovníků (např. navrhování akcí školy, podávání návrhu na zakoupení učebních pomůcek, zavádění nových metod výuky, návrhy zájmové činnosti, aktivit apod.). Konkrétní hodnocení (probíhá 2x ročně za přítomnosti ředitelky a hodnoceného pracovníka) vychází ze závěrů kontrolní činnosti vedení školy. Zásadními kritérii jsou přístup učitelů k výchovně-vzdělávacímu procesu, zavádění inovativních metod do výuky, využívání výpočetní techniky, jejich ochota k dalšímu vzdělávání. Sebehodnocení pracovníků se začíná realizovat v rámci pohospitačních pohovorů, objevuje se i ve *Zprávách z absolvovaného školení*.

Personální zabezpečení výuky učitelů s předepsaným vzděláním bylo vyhovující, nastavené systémové a organizační podmínky byly velmi dobré. Celkově byly personální podmínky vzdělávání a výchovy dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Budova školy je z roku 1932 a přístavba ze 70. let minulého století. V tomto školním roce byla uskutečněna rozsáhlá rekonstrukce sociálních zařízení a v současné době probíhá oprava topení. Na ni naváže rekonstrukce rozvodů vody a také školní jídelny. Prostorové kapacity školy jsou dostatečné a jejich charakter pokrývá spektrum předmětů stanovených učebním plánem. Vzhledem k nedostatku odborných učeben jednotlivých předmětů je chystaným záměrem vytvořit z každé kmenové třídy zároveň učebnu některého předmětu. Učebny i chodby jsou prostorné a světlé. Kromě několika tříd došlo k obnově starého školního nábytku. Zatímco chodby jsou esteticky upravené, nedá se toto říci o třídách druhého stupně, které jsou ve značném protikladu vůči stupni prvnímu.

Podmínky pro materiální podporu výuky *matematiky* jsou dobré. K dispozici jsou dvě odborné pracovny s výpočetní technikou a se základním programovým vybavením, které lze v matematice využívat. Jedna má i dostačující prostor pro diferencovanou výuku, pro přímou práci učitele se žáky a pro samostatnou práci žáků s podporou počítačů. Žáci mohou pracovat k elektronickými kalkulátory. Použití další didaktické techniky – zpětné projektory, videotechnika – naráží na nevyhovující zatemnění učebny. Prostředí učeben na prvním stupni je didakticky podnětné. Žáci užívají povolené učebnice.

Prostorové podmínky pro výuku *anglického jazyka* jsou pouze vyhovující. Hodiny probíhají v kmenových třídách, které svou výzdobou, vybavením a absencí shromážděných vhodných pomůcek nejsou učitelkám oporou a nedostatečně žáky k učení tohoto předmětu motivují. Použití didaktické techniky je komplikováno nutností jejího přenášení. Žáci používají v současné době čtyři druhy učebnic, z nichž postupně přejdou na dvě řady, které zajišťují návaznost výuky.

Materiální podmínky pro výuku *tělesné výchovy* jsou pouze vyhovující. Výuka probíhá v tělocvičně nestandardních rozměrů. Zázemí tělocvičny (šatna) je při subjektivním posouzení nevyhovující pro špatnou větratelnost a vlhkost, objekt není možno uzamknout. Sociální zařízení v bezprostřední blízkosti tělocvičny po rekonstrukci splňuje náročná hygienická kritéria. Škola nemá sportoviště pro výuku lehkootletických disciplín a sportovní hry. Vybavení náradím, náčiním pro tradiční, netradiční a sezónní sporty je průměrné.

Výchovná poradkyně nemá vlastní kabinet. Materiálně-technické zázemí tvoří tzv. „speciální“ učebna. Ta je především využívána pro výuku žáků se specifickými poruchami učení, kterou provádí externí učitelka - speciální pedagog. Pro jednání s rodiči je možné zajistit intimitu

prostředí buď v této pracovně nebo v ředitelně školy. Celkem dobře je škola vybavena různými materiály a pomůckami, speciálními učebnicemi, pracovními sešity, bzučáky, mačkadly, čtenářskými tabulkami, čtecími okénky. Spolupráce s pracovníci pedagogicko-psychologické poradny umožňuje využívat další potřebné speciální pomůcky, které škola nevlastní.

Ředitelka má v otázce materiální obnovy a dovybavování školy jasné stanovené priority a ve spolupráci s obcí se jí je daří postupně realizovat.

Materiálně-technické podmínky vzdělávací a výchovné činnosti byly vzhledem k učebním dokumentům sledovaných předmětů vyhovující.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

Škola pracuje ve všech ročnících podle vzdělávacího programu *Základní škola*. Interní úprava učebního plánu respektuje předepsané dílčí časové dotace jednotlivých předmětů i celkové týdenní počty hodin. Od 4. ročníku se vyučuje anglický jazyk. V sedmém až devátém ročníku jsou zřízeny celkem tři volitelné předměty. V osmém a devátém ročníku posílily vyučovací hodiny, přidané loňskou úpravou užívaného učebního plánu, jeho volitelnou část. Žáci 9. ročníku dostali příležitost navštěvovat nepovinný předmět cvičení z českého jazyka. Učební plán je doplněn velkým množstvím zájmových kroužků (angličtina pro žáky prvního stupně, francouzština pro žáky druhého stupně, keramika, hra na flétnu, sportovní hry, aerobic – vždy několik skupin). Do školy také docházejí žáci se specifickými poruchami učení, jejichž postižení by je opravňovalo navštěvovat speciální školu. Pro ně jsou vypracovány dobré individuální vzdělávací programy. Protože škola získala na tyto žáky další finanční prostředky, byla péče o ně, oproti předcházejícím letům, posílena.

Užívané učební dokumenty jsou platné. Výuka sledovaných předmětů matematika, anglický jazyk a tělesná výchova byla realizována v souladu s platnými učebními osnovami.

Kontrola naplňování učebních osnov je účinná a probíhá kontrolou časově tematických plánů vyučujících a pravidelně při hospitacích vedení školy. ***Kontrolované třídní knihy (2002/2003 a 2003/2004) průkazně zachycují průběh*** vzdělávání sledovaných předmětů v loňském i v letošním školním roce.

Organizace života žáků ve škole je ošetřena dvěma základními dokumenty: školním řádem a rozvrhem hodin.

V současné době je v platnosti školní řád vytvořený předcházejícím vedením. Nové vedení školy ověřuje jeho funkčnost. Školní řád sice obsahuje všechna předepsaná ustanovení, ale jeho zpracování má mnohé nedostatky, které vedení školy vnímá a připravuje jejich řešení. Velmi obecně jsou formulována ustanovení o zacházení s majetkem školy, neúplná jsou pravidla vnitřního režimu, žákům nesrozumitelně jsou formulována jejich práva, chybí zapracování některých důležitých metodických pokynů (např. prevence a postih záškoláctví, prevence a řešení šikanování mezi žáky). Dohoda o tom, že stávající školní řád bude ponechán v platnosti pro školní rok 2003/2004 byla učiněna v pedagogické radě v srpnu 2003.

Rozvrh hodin je vytvořen v souladu s příslušným předpisem. Z hlediska psychohygienických a didaktických požadavků na jeho tvorbu byly sledované předměty do rozvrhu zařazeny – až na dvě hodiny matematiky zařazené na 5. vyučovací hodinu – vhodně.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu vůči žákům je funkční.

V letošním školním roce byl vytvořen nový systém pro zajištění služeb *výchovného poradenství* (dále jen VP). Byl ustaven tzv. kabinet VP, který tvoří dvě učitelky školy a dvě externí spolupracovnice. Výchovná poradkyně, přestože nesplňuje kvalifikační podmínky pro výkon této funkce, má dostatek znalostí a zkušeností, které si pravidelně doplňuje účastí v různých kurzech k dané problematice. Je garantem služeb VP ve všech oblastech a zajišťuje spolupráci školy s rodičovskou a ostatní veřejností, s odborníky ze speciálních pracovišť. Ve spolupráci s třídními učiteli a příslušnými vyučujícími se podílí na tvorbě a vyhodnocování individuálních vzdělávacích programů pro integrované žáky. Do její vlastní přímé pracovní činnosti spadá především profesionální orientace žáků, zajišťování péče o žáky se specifickými potřebami ve třídách II. stupně (o žáky s problémovým vývojem, specifickými poruchami učení či chování). O prevenci pro oblast sociopatologických jevů a zároveň o zajišťování péče o žáky s poruchami učení z I. stupně se stará další učitelka. Ta byla zároveň proškolená jako protidrogový koordinátor. Reeducace poruch učení probíhá pod odborným vedením externí speciální pedagožky. Jako velmi funkční se jeví pravidelná činnost externího psychologa – pracovnice pedagogicko psychologické poradny - ve škole. Užitečné kontakty škola také navázala s *Koordináčním centrem sociálně právní ochrany dětí*, které je – jako občanské sdružení - zřízeno při *Dětském domově* ve Stránčicích.

V oblasti profesionální orientace žáků výchovná poradkyně organizuje schůzky s rodiči, spolupracuje s *Poradenským střediskem pro volbu povolání* při *Úřadu práce Praha - východ*. Výchovná poradkyně eviduje návrhy na odborná speciálně pedagogická a psychologická vyšetření, sleduje termíny platnosti odborných posudků (včetně rediagnostických). Poradenství v oblasti prevence sociopatologických jevů zohledňuje aktuální problémy žáků školy. Prevenci ve škole podporuje poměrně široké spektrum zájmových činností organizovaných školou. Výchovná poradkyně eviduje činnost celého kabinetu VP a vede potřebnou dokumentaci. Důvěrné informace o žácích jsou uloženy tak, aby nemohlo dojít k jejich zneužití.

Výchovné poradenství přispívá ke zlepšování výchovně-vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice

Průběh výuky matematiky byl sledován ve 12 vyučovacích hodinách, od druhého po devátý ročník. Dlouhodobé plánování výuky odpovídalo učebním osnovám realizovaného vzdělávacího programu. Úroveň aktuální přípravy na sledované vyučovací hodiny byla u všech vyučujících dobrá. Zejména ve třídách druhého stupně byla však spíše zaměřena jen na obsah než na metody práce a s nimi související materiální podporu výuky.

Na prvním stupni učí matematiku celkem sedm učitelek, z toho jsou jen dvě odborně a pedagogicky způsobilé. Na druhém stupni učí předmět dvě učitelky, jedna splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, druhá splňuje odbornou způsobilost, ale dosud jí chybí pedagogická způsobilost, kterou si v současné době doplňuje studiem. Ve čtyřech zhlédnutých hodinách se učitelky (bez návaznosti na dosaženou odbornou a pedagogickou způsobilost) dopustily organizačních, metodických či věcných chyb, které snižovaly kvalitu výuky.

Materiální podpora výuky, vybavení a uspořádání učeben vzhledem k cílům výuky, k prováděným činnostem, rozsah využití potřebných pomůcek a učebnic byly velmi dobré ve třídách prvního stupně, vyhovující na stupni druhém. Jen v jedné vyučovací hodině byla využita didaktická technika. Převážná část výuky na druhém stupni byla realizována pouze za pomoci tabule, křídly a popř. namnožených pracovních listů – tzv. desetiminutovek.

Ve třídách druhého stupně převládalo přímé vyučování založené na deduktivních postupech. Výrazně dominovaly frontální práce a následně samostatné individuální písemné procvičování. Nápadný byl malý podíl tvořivých činností žáků. Téměř chyběly kooperativní metody učení, jednou zařazená skupinová práce nepřinesla očekávaný efekt. Výuka převážně směřovala k pamětnímu zvládnutí pravidel, pouček, vzorců. Neužívaly se vhodné informativní pomůcky. Výuka ve třídách prvního stupně byla metodicky mnohem pestřejší, žáci dostávali daleko více podnětů k rozvoji samostatného myšlení a k tvořivosti a příležitost aktivně objevovat nové poznatky, procvičovat si učivo na různých aplikačních úrovních a různými způsoby. Důsledně jim byla poskytována zpětná vazba, učitelky dobře pracovaly s chybou. Výuka obsahovala prvky sociálního učení.

Protože motivace na počátku hodiny i průběžně byla ve třídách prvního stupně podpořena nejen obsahem učiva, ale také organizací a zvolenými metodami a formami, projevovali tady žáci o výuku daleko větší zájem než žáci druhého stupně a pracovali s chutí. Vstupní motivace žáků druhého stupně byla v některých hodinách opomíjena, někdy byla nahrazena prostým konstatováním cíle či programu. K průběžné motivaci měl zpravidla stačit obsah učiva, ale ten zájem žáků dostatečně nepodpořil. Ve sledovaných hodinách také chybělo zařazení vhodných relaxačních prvků ke snížení únavy z monotónních činností (např. po jednostranně zaměřeném a dlouhém kontrolním cvičení). Také se příliš nedařilo najít vhodné metody průběžné a účinné zpětné vazby.

Žáci se ve sledovaných hodinách - až na drobné výjimky - chovali ukázněně, dohodnutá pravidla chování a jednání přijali. Učitelky prvního stupně věnovaly všestrannému osobnostnímu a sociálnímu rozvoji žáků daleko větší pozornost. Na druhém stupni převládalo soustředění na učivo a byly opomíjeny některé výchovné aspekty (např. udržování pořádku ve třídě).

Jak bylo patrné ze zápisů v žákovských knížkách, učitelé matematiky průběžně písemně zkoušejí s postačující četností. Jiné způsoby diagnostikování stavu a ověřování výsledků učení nebyly potvrzeny. V průběžném slovním hodnocení při výuce ve třídách prvního stupně převažoval pozitivní přístup.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice na prvním stupni byly velmi dobré, na druhém stupni byly vyhovující.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v anglickém jazyku

Ve škole je od školního roku 2003/2004 ve všech třídách vyučován jediný – anglický – jazyk. Výuku zajišťují celkem tři vyučující, z nichž jedna byla v době konání inspekce dlouhodobě v pracovní neschopnosti a její úvazek převzala nekvalifikovaná studující poslední ročníku vysoké školy. Zbývající dvě vyučující jsou pro tuto výuku odborně a pedagogicky způsobilé. V průběhu inspekce bylo hospitováno opakovaně u všech vyučujících celkem ve 13 hodinách. V žádné ze zhlédnutých hodin nebyly zaznamenány odborné, věcné nebo výslovnostní chyby.

Příprava na jednotlivé hodiny byla svědomitá, u dvou zkušených vyučujících vycházející z praxe. Učitelky se maximálně zaměřovaly na obsah hodin, formy a metody práce byly na druhém místě.

Materiální podpora výuky, koncentrace pomůcek a uspořádání učeben vzhledem k prováděným činnostem a zvláště rozsah využití stávajících pomůcek byly jednou z nejslabších oblastí výuky anglického jazyka. Z didaktických pomůcek mají učitelky zavedené použití magnetofonu, který byl použit celkem v jedenácti hodinách. Ve třech případech nebylo jeho užití spojeno s jakýmkoli poslechovým úkolem, což je chybou. Ostatní

didaktické pomůcky, které škola vlastní, použity nebyly. Použity nebyly také ani jednou slovníky, mapy, zpětné projektory, počítačové výukové programy, absentují gramatické přehledy. Tím vším značně utrpěla názornost výuky, jejíž jedinou pozitivní stránkou byly vlastní namnožené materiály, které si vyučující připravily. V této oblasti je možno vidět nejvíce rezerv a možností nápravy.

V oblasti organizace, forem a metod práce je možné najít některé společné rysy pro výuku všech tří vyučujících. Dominoval frontální styl práce (celkem v osmi hodinách), skupinovou práci zařadili vyučující ve čtyřech a práci ve dvojicích ve třech hodinách. Ne všechny předvedené hodiny měly pevnou stavbu a organizaci: pět hodin začalo úvodem, ve kterém byli žáci seznámeni s cíli a úkoly vyučovací jednotky; devět hodin končilo nějakým závěrem, ale pouze pět z nich bylo spojeno se zhodnocením provedených úkolů a činností. Ve dvou případech toto provedla sama vyučující a ve třech byl hodnotící závěr součástí sebehodnocení žáků. Ostatní hodiny byly zahájeny rovnou opravou domácího úkolu nebo procvičováním posledního probraného učiva a ukončilo je zvonění a nikoli pedagog. Tempo výuky bylo přiměřené, ve dvou hodinách zařadily učitelky jediný úkol na celou lekci, což působilo zdoluhavě a monotónně. Práce s chybou se objevila jednou, stejně tak zařazení hry a soutěže. Dalším pozitivem byl společný nácvik správné výslovnosti. Naopak negativem byla absence spelování a nečitelné písmo jedné z vyučujících.

S častější absencí závěrečného hodnocení souvisí i malá žákovská motivace. Tu postrádaly hodiny jak v úvodu, tak v jejich průběhu. Pochvala se objevila jen jednou, motivací známkou a pozitivní klasifikací využily vyučující celkem třikrát. Zvýšený zájem žáků o předmět byl zaregistrován ve skupině čtvrtého, sedmého a devátého ročníku.

Naproti tomu byla oblast interakce a komunikace nejlépe hodnocenou částí výuky cizích jazyků. Vzájemný vztah byl korektní, daná pravidla respektována, vyučující jsou pro žáky v mnoha ohledech autoritami a jazykovými vzory.

Poslední z hodnocených oblastí – oblast hodnocení – úzce souvisí s motivací a patřila také k nejhůře hodnoceným. Hodiny postrádaly průběžné – třeba i negativní – hodnocení žáků, stejně tak nebyla uzavřena a zhodnocena jednotlivá cvičení a zadané úkoly. Závěrečné shrnující zhodnocení se objevilo – jak je uvedeno výše – v pěti hodinách.

Největším kladem výuky anglického jazyka byla odbornost vyučujících a jejich vztah k žákům. Největším záporom bylo využití stávajících materiálních podmínek, nedostatečná motivace a absence průběžného hodnocení žákovské úspěšnosti.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v anglickém jazyku byly dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v tělesné výchově

V průběhu inspekce bylo hospitováno v pěti ročnících v sedmi třídách u pěti z celkových osmi vyučujících. Z organizačních důvodů (účast na lehkootletických závodech, pracovní neschopnost, studijní volno, akce školní družiny, soutěž) nebylo možné uskutečnit větší množství hospitačních vstupů.

Ve všech ročnících je předmět vyučován v souladu s učebním plánem dvě hodiny týdně. Výrazným pozitivem je opakované zapojení školy do dvouletého projektu *Ovlivňování vadného držení těla dětí 1. stupně základní školy* zpracované Zdravotním ústavem v Kolíně, ve kterém jsou zapojeni žáci třetích ročníků. Škola rozšířila „tělovýchovnou“ nabídku o mimoškolní aktivity – kroužky odbíjené, sportovní, turistický a aerobik. Pravidelně jsou pořádány plavecký a lyžařský výcvik. Učitelé mají zpracovány časově tematické plány dobré úrovně. Kontrolou třídních knih nebylo zjištěno porušení učebních osnov, i když je zřejmé, že

vzhledem k pouze vyhovujícím materiálním podmínkám školy je splnění výuky jednotlivých složek předmětu velmi problematické. Ve většině hodin byly stanovené cíle přiměřené aktuálnímu stavu třídy a úrovni zvládnutých pohybových dovedností žáků. Probírané učivo navazovalo na předcházející dovednosti. Zhlédnuté hodiny byly hodnoceny v rozpětí od vynikajících po dobré.

Podmínky odborné a pedagogické způsobilosti splňují tři z vyučujících. Chybějící kvalifikace ostatních učitelů neměla na kvalitu sledovaných hodin zásadně negativní vliv. Drobné nedostatky byly zaznamenány v dlouhodobém plánování, při realizaci výuky pak chybělo důslednější uplatňování principu názornosti, věcná a odborná správnost výuky byla s výjimkou nesprávné terminologie dodržována.

Vzhledem k počtu žáků a osnovami stanovenému učivu vyhovuje malá tělocvična při výuce složek průpravných a kondičních cvičení, pouze částečně pro učivo sportovní gymnastiky. Lehkoatletické disciplíny a sportovní hry probíhají na asfaltové ploše na dvoře u školní budovy vedle improvizovaného sektoru pro skok daleký. Vyučující využívají také hřiště TJ Sokola Mnichovice s umělým povrchem. Vybavení náčiním a sportovními pomůckami je průměrné.

Struktura sledovaných hodin odpovídala věku, výukovým cílům a byla většinou přiměřená funkčním i tělesným předpokladům žáků. Potřebná pozornost byla věnována konkrétnímu procvičování učiva, vyučující většinou respektovali individuální vzdělávací potřeby jednotlivých žáků. Frontálním způsobem vedená výuka splňovala účel, pro zpestření zařadili učitelé skupinové činnosti, cvičení ve dvojicích. Rozvoj smyslu pro vzájemnou kooperaci žáků podpořil vyučující na 2. stupni organizováním rozcvičky a míčových her pod vedením žáků. Ve dvou hodinách byly s obtížemi uplatňovány vnitřní diference a individuální přístup k žákům. Těm byla poskytována průběžná zpětná vazba a podle potřeby jim učitelé pomáhali. Ve většině hodin měli žáci dostatek času na důkladné procvičení učiva a na spontánní činnosti. Hodiny splňovaly požadavky na psychohygienu výuky. Zvláště v těch hodinách, které byly hodnoceny jako vynikající, bylo střídání činností pestré, učitelé rozvíjeli samostatnost žáků, učili je spolupráci. Na nižším stupni učitelky využívali efektivně relaxaci.

Úspěšnost motivace se projevila především ve spontánním zájmu žáků o cvičení, ve všech třídách byla příjemná pracovní atmosféra. Jen ojediněle byla podceněna vstupní či průběžná motivace. V nižších ročnících byly k motivování využívány hlavně různé říkanky, písničky, hádanky aj.; byly uplatňovány mezipředmětové vztahy. Stimulem pro aktivní zapojování žáků byla i pestrost realizovaných činností. U starších ročníků většinou spočívala motivace v seznámení s plánovaným průběhem hodiny.

V hodinách měli žáci dostatek příležitostí komunikovat a vyjadřovat svůj názor. Oběma stranami byla respektována dohodnutá pravidla komunikace ve třídě. Na drobnější projevy nekázně reagovali vyučující přiměřeným způsobem. Celková atmosféra ve třídách byla příjemná a přátelská.

Průběžné hodnocení bylo vesměs pozitivní. Prověřování dovedností vždy předcházelo jejich zopakování, vyučující volili jeho správnou formu i délku. Ve většině případů bylo hodnocení obecné, učitelé hodnotili pouze kázeň, opomíjeli ocenit individuální pokrok, ojediněle bylo uplatněno vzájemné hodnocení žáků se zdůvodněním, méně si všímali hodnocení žáků vzhledem k jejich možnostem. Ve dvou případech vedli vyučující žáky k sebehodnocení.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v tělesné výchově byly velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Až do tohoto školního roku využívala škola ke zjišťování výsledků vzdělávání pouze vlastní klasické formy písemného a ústního zkoušení a testování žáků. V letošním roce se žáci 9. ročníku podrobili testování *Vím, co umím*, organizovanému Středočeským krajským úřadem. Výsledky testování byly pod krajským průměrem.

Celkové hodnocení průběhu vzdělávání a výchovy

Průběh vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech byl dobrý.

TEMATICKÁ ZJIŠTĚNÍ

Sledování a hodnocení účinnosti prevence sociálně patologických jevů

Z pohovorů se žáky a vyhodnocením 34 anonymních dotazníků žáků osmých ročníků na téma prevence sociálně patologických jevů vyplývá, že žáci jsou s výše zmíněnou problematikou seznámeni, pedagogové s nimi otevřeně hovoří, pomáhají jim řešit případné problémy. Škola v rámci kabinetu výchovného poradenství aktivně spolupracuje se speciální pedagožkou, která se ve svých programech orientuje na preventivní péči, její akce mají podobu kolektivních besed prozatím bez s využití interaktivních technik i individuálních pohovorů. Studium dokumentace, prohlídkou všech prostor školy, sledováním chování žáků ve vyučování bylo zjištěno, že atmosféra školy je podnětná, vstřícná a přátelská. Předložený plán minimálního preventivního programu ve školním roce 2003/2004 je kvalitně zpracován, zahrnuje konkrétní akce a pravidelně je vyhodnocována jeho účinnost. Učitelka pověřená prevencí je absolventkou rozšiřujícího studia speciální pedagogiky pro vychovatele, účastní se výcvikových kursů k dané problematice, pravidelně postupy konzultuje s odborníky *Koordináčního centra sociálně právní ochrany dětí ve Stránčicích*. Samozřejmě je spolupráce s Policií ČR, s organizací Drop-in aj.

Škola se problematikou prevence sociálně patologických jevů zabývá a přijatý systém je účinný.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané MŠMT ČR dne 8. dubna 2003 pod č. j. 12 231/03-21 s účinností od 1. ledna 2003 je v souladu se Zřizovací listinou Města Mnichovice, Masarykovo náměstí 83, bez čj. a bez data vydání.
- V prvním pololetí letošního školního roku byla ve škole udělena výchovná opatření k posílení kázně (napomenutí třídního učitele, důtky třídního učitele nebo ředitelky školy). Ředitelka školy a třídní učitelé oznámili důvody těchto udělených opatření prokazatelným způsobem zákonným zástupcům žáků.
- Přesto, že je ředitelka ve funkci teprve prvním rokem, podařilo se jí ve spolupráci se zřizovatelem realizovat nebo zahájit realizaci několika podstatných změn a úprav v oblasti materiálního zabezpečení. V době konání inspekce byl před dokončením oddychový kout s řadou atrakcí pro žáky různého věku, který bude sloužit škole i veřejnosti.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. *Rozhodnutí* o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané MŠMT ČR dne 23. ledna 2004 pod č. j. 10 050/04-21
2. *Protokol o provedení změny* čj. Sine/2003-21 vydaný MŠMT ČR dne 5. srpna 2003
3. *Zřizovací listina Města Mnichovice, Masarykovo náměstí 83*, bez čj. a bez data vydání, včetně tří dodatků
4. *Koncepce řízení školy* bez data vydání a čj.
5. *Návrh koncepce rozvoje základní školy Mnichovice* bez data vydání a čj.
6. *SWOT analýza* ze dne 15. dubna 2004
7. *Inspekční zpráva ČŠI oc5cv103* ze dne 14. prosince 2001
8. Statistický výkaz Škol (MŠMT) řady V podle stavu k 30. září 2003
9. Aktuální rozvrh hodin tříd a učitelů pro školní rok 2003/2004
10. Hospitační záznamy ČŠI
11. *Organizační řád ZŠ T. G. Masaryka, Mnichovice* včetně schématu ze dne 1. září 2003, opatřeno razítkem a podpisem ředitelky
12. Personální dokumentace vybraných zaměstnanců ZŠ T. G. Masaryka, Mnichovice
13. *Plán kontrolní činnosti školní rok 2003/2004*, opatřeno razítkem a podpisem ředitelky
14. Zápisy z pedagogických rad ve školním roce 2003/2004
15. Časově tematické plány matematiky, anglického jazyka a tělesné výchovy
16. Zápisy z jednání předmětové komise jazyků ve školním roce 2001/2002, 2002/2003 a 2003/2004
17. Zápisy z jednání předmětové komise humanitních předmětů a předmětů výchovného charakteru ve školním roce 2001/2002, 2002/2003 a 2003/2004
18. Zápisy z jednání předmětové komise přírodovědných předmětů ve školním roce 2002/2003 a 2003/2004
19. Zápisy z jednání metodického sdružení 1. stupně ve školním roce 2001/2002, 2002/2003 a 2003/2004
20. Vzorek žákovských knížek
21. Vzorek žákovských prací
22. Výroční zpráva o činnosti školy 2002/2003
23. Minimální preventivní program pro školní rok 2003/2004
24. Jmenování zástupce ředitele do funkce vydané ředitelkou, platné od 9. února 2004
25. *Kritéria pro přiznání osobního ohodnocení*, platné od 1. října 2003, opatřeno razítkem školy a podpisem ředitelky
26. *Plán personálního rozvoje ZŠ T. G. Masaryka, Mnichovice*, opatřeno razítkem školy a podpisem ředitelky
27. *Zpráva z absolvovaného školení pracovníků*
28. Podkladová dokumentace ředitelky školy pro ČŠI
29. *Učební plán* - interní úprava učebního plánu pro ZŠ Mnichovice (ředitelka, k 1. září 2003, bez čj.)
30. Přehled zájmových útvarů
31. *Vnitřní řád školy* (ředitelka, čj. 1/01, dohoda o roční platnosti z 1. září 2003)

32. *Kabinet výchovného poradenství* (ředitelka, ucelený materiál ze září 2003)
33. *Jmenný seznam integrovaných žáků* (kabinet VP, doplnění k dubnu 2004)
34. *Individuální vzdělávací programy* (51 IVP)
35. *Integrovaní žáci – diagnózy, pomůcky* (32 IŽ)
36. *Vím, co umím* (SCIO:výsledky testování ve školním roce 2003/2004)
37. *Doklady o udělení výchovných opatření k posílení kázně ve šk. r. 2003/2004* (oznámení rodičům)

ZÁVĚR

V personální oblasti nadále přetrvává vysoký podíl výuky bez odborné a pedagogické způsobilosti, výchovná poradkyně nesplňuje předepsané požadavky. K zásadní pozitivní změně došlo v organizačním uspořádání a hlavně ve vedení školy, které je dostatečně náročné a důsledné. Nově položené základy řízení školy jsou kvalitní. Celkově jsou personální podmínky pro vzdělávání a výchovu ve škole vzhledem ke sledovaným předmětům dobré.

Z hodnocení materiálně-technických podmínek a hlavně jejich využití vyplývá, že se jedná o nejslabší oblast výuky. Přetrvává sporadické využívání učebních pomůcek a existující audiovizuální techniky. Bez odborných učeben postrádá výuka zejména na druhém stupni dostatečnou názornost. Ale i v této oblasti došlo k nastartování pozitivních změn. Celkově jsou materiálně-technické podmínky pro vzdělávání a výchovu ve škole vzhledem ke sledovaným předmětům vyhovující.

V průběhu inspekce bylo hospitováno celkem v 31 hodině, průběh sledované výuky byl nejčastěji hodnocen stupněm dobrý. Jedna hodina matematiky na prvním stupni byla vynikající, žádná z hodin nebyla nevyhovující. Největším kladem zhlédnutých hodin byl vzájemný vztah učitelů a žáků. Nedostatkem bylo materiální zabezpečení výuky, malá motivace žáků a jejich nedostatečné hodnocení. V porovnání s předchozí inspekcí nedošlo k podstatnému zkvalitnění výuky z hlediska moderních vyučovacích forem. Celkově byl průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve třech zhlédnutých předmětech dobrý.

Poslední inspekce proběhla ve škole v listopadu 2001 – viz inspekční zpráva čj. 032 170/01-5101. Většina jejích závěrů je nadále v platnosti. K pozitivní změně došlo – jak je již uvedeno výše – v řízení a vedení školy.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Petr Drábek	P. Drábek v.r.
Členové týmu	Mgr. Zdeňka Fadrná	Z. Fadrná v.r.
	PaedDr. Jarmila Tóthová	J. Tóthová v.r.

Další zaměstnanci ČŠI Marcela Jüstelová

V Nymburku dne 1. června 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 15. červen 2004

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Marcela Erbeková	M. Erbeková v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Komenského 1254, 288 01 Nymburk. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	25. 6. 2004	c6-1077/04-2031
Zřizovatel	25. 6. 2004	c6-1078/04-2031
Rada školy	--	--

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.